

LANDSCHAPS

krant

**WAAROM BUITEN SPELEN
ZOVEEL LEUKER IS**

**JEF DE VLEERMUIS
SUPERHELD VAN DE NACHT**

**RIVIERENLAND IN BEELD
ZELF AAN DE SLAG**

**BELEEF & ONTDEK
ACTIVITEITENKALENDER**

RIVIEREN

SAMEN KIEZEN WE VOOR

(BE)LEEFBARE LANDSCHAPPEN

Volgende maand zijn er verkiezingen. De keuzes die we in het stembokje maken, beïnvloeden ons leven en onze samenleving, al zien we het belang hiervan vaak pas op lange termijn. Net als de effecten van klimaatverandering.

Onze acties vandaag bepalen ons voortbestaan en dat van toekomstige generaties. Als regionaal landschap geloven we dat we samen maatschappelijke en ruimtelijke uitdagingen kunnen aanpakken. Sterker nog, wij zien het landschap, waar natuur en cultuur samenkomen, als oplossing. In het landschap ontmoeten verschillende meningen elkaar. Landschap verbindt mensen met plekken, dieren, planten én elkaar. Iedereen maakt deel uit van het landschap en zo ook van de oplossing.

Zo zet ons team zich met veel enthousiasme in om te blijven verbinden en oplossingen te zoeken die ons Rivierenland (be)leefbaar en robuust maken!

ANKATRIEN BOULANGER

COÖRDINATOR REGIONAAL LANDSCHAP
RIVIERENLAND

Kajakker vaart op de plek waar Dijle, Nete en Zenne samenkomen

TEKENEN *ons landschap*

Rivierenland bruist van het leven met prachtige waterlopen, moerassen, landbouwlandschappen en bossen die vragen om ontdekt te worden. Met het kunstproject [Animalinas](#) van Natuurpark Rivierenland zet de Belgische straatkunstenaar Dzia de dieren die hier wonen letterlijk in de verf. Samen met hem doorkruis je een fascinerend waterlandschap dat extra wordt opgefleurd met graffitiwerken van een kievit, een otter, een muurhagedis en vele andere soorten.

Ontdek alle kunstwerken via: www.animalinas.be

MUURHAGEDIS MASCOTTE VAN NIEUW MECHELS BUURTPARK

Hebben jullie het al gehoord? Samen met Stad Mechelen gaan we de ruimte rondom het bufferbekken van Aquafin omtoveren tot een nieuw familiepark 'Park Bovensluis', waarin waterbeleving centraal staat! De zeldzame muurhagedis is nu al een bewoner en wordt de mascotte van het toekomstige park.

MEER INFO: WWW.RLRL.BE/PARK-BOVENSLUIS

SPEELGROEN

WAAROM BUITEN SPELEN ZOVEEL LEUKER IS

Waar natuur is, zijn mensen actiever, creatiever en meer tevreden dan op plaatsen die kreunen onder een laag beton. Bovendien word je in een groene omgeving getraakteerd op gezondere lucht en minder negatieve prikkels. Zelfs kleine beetjes natuur helpen om te ontspannen en stress en angst het hoofd te bieden.

GROENKAPOEN: VERGROENING TERREINEN JEUGDBEWEGINGEN

"Zwieren over de beek met mijn vrienden is echt gaaf", aldus Aldo (9j). En klimmen in bomen, voegt Livia (10j) enthousiast toe. Bomen zijn niet alleen superavontuurlijk, ze zuiveren de lucht en bieden onderdak aan heel wat dieren.

An-Katrien, projectmedewerker Buurtgroen, begrijpt hen maar al te goed. "Kinderen en jongeren ontwikkelen sneller, zowel mentaal als fysiek, wanneer ze regelmatig buiten in een groene omgeving spelen."

"Daarom slaan we de handen in elkaar met Vlaanderen, Provincie Antwerpen, gemeenten en lokale jeugdverenigingen om jeugdterreinen en speelplaatsen, maar ook zorginstellingen en buurtparken te ontharden en te vergroenen. Het zijn immers ideale stapstenen tussen dorpen en steden om natuur te verbinden en nieuwe ontmoetingsplekken te creëren," vertelt An-Katrien.

MEER INFO & BROCHURE: WWW.RLRL.BE/GROENKAPOEN

Leerlingen van vrije basisschool De Ceder zijn trots op hun groene speelplaats

DE VELE VOORDELEN VAN EEN GROENE SPEELPLAATS

Met het project 'Groene Oases' zorgen provincie Antwerpen en de Antwerpse regionale landschappen voor de ontharding en vergroening van speelplaatsen. Ruim 200 scholen doen mee, goed voor 75.000 leerlingen! Wij gingen op bezoek bij vrije basisschool De Ceder in Kessel en spraken af met directrice Tin Nicasi.

Jullie school heeft onlangs het label 'Groene Oase' ontvangen. Gefeliciteerd! Kunt u ons hier iets meer over vertellen? "Dank u! Het project 'Maak van je school een groene oase' werd in 2022 door provincie Antwerpen gelanceerd. Onze school had al wat groen op de speelplaats, omdat we de positieve effecten op onze kinderen zagen, wilden we graag nog een stap verder gaan. Samen met de leerkrachten, leerlingen en ouders hebben we ideeën en dromen verzameld. Regionaal Landschap Rivierenland en MOS, 'duurzame scholen, straffe scholen', hebben ons vervolgens geholpen om hiermee aan de slag te gaan en de terreinwerken uit te voeren. Onze

leerlingen hielpen enthousiast mee."

Wat zijn de belangrijkste veranderingen op de speelplaats vandaag?

"De speelplaats is nu opgedeeld in verschillende zones met veel planten, bloemen, bomen en struiken. Er is een amfitheater en een vertelcirkel met boomstammetjes. De grijze tegels zijn vervangen door boomschors, waardoor water nu in de grond kan sijpelen. Er zijn ook speciale plekje om tot rust te komen. We hebben een moestuintje aangelegd en een buitenklas, maar ook ruimte gelaten voor balspelen en ontdekkingen. Voor elke leerling is er m.a.w. een plekje dat aan zijn of haar behoeften voldoet."

Wat zijn de voordelen van een groene speelplaats?

"De voordelen zijn talrijk! Kinderen ervaren minder stress, ze worden creatiever en er zijn veel minder ruzies. Bovendien versterkt het hun immuunsysteem. Buitenlessen zorgen bovendien voor meer concentratie en zetten aan tot onderzoekend leren. We vinden het heerlijk om te zien hoe leer-

lingen hier openbloeien, samenspelen en zelfvertrouwen krijgen."

"BASISSCHOOL DE CEDER, EEN SCHOOL-VOORBEELD VOOR GROENE OASES"

Wat is de volgende stap? "Nu de vergroening klaar is, blijven we de leerlingen betrekken bij de zorg en het onderhoud van hun speelplaats. We zijn ontzettend trots op wat we bereikt hebben en kijken vol enthousiasme naar de toekomst. "

Jij kan als ouder een belangrijke rol spelen bij het bespreekbaar maken van een groenere speelplaats bij de schooldirectie. Wil je meer informatie over de pedagogische en ecologische voordelen, plantenkeuzes, inrichting of natuurlijke spelelementen?
WWW.RLRL.BE/PROJECTEN/GROENE-OASES

TIPS VOOR MEER GROEN IN JE BUURT

1. Deel je ideeën! Praat met burens, collega's, vrienden van de jeugdbeweging of ouders bij de schoolpoort. Betrek iedereen die enthousiast is om te brainstormen, te plannen en te planten.
2. Met nieuwe gemeentebesturen op komst is dit hét moment om je plannen voor te leggen.
3. Creëer ruimte voor spel en avontuur. Maak plaats voor water en zorg voor meer groen door te ontharden. Denk aan schaduwbomen en open ruimte voor sport en spel.
4. Kies streekeigen plantgoed: www.plantvanhier.be
5. Natuurlijk is leuker. Zonder speeltoestellen laat je de natuur het spel bepalen.
6. Hou het speelterrein of het buurtparkje veilig en het groen goed onderhouden,

ONDERSTEUNING NODIG OF ADVIES OVER DE JUISTE AANPAK?
NEEM CONTACT OP MET INFO@RLRL.BE
MEER INSPIRATIE VIND JE VIA WWW.RLRL.BE/PROJECTEN

Samen rennen we zorgeloos het nieuwe schooljaar tegemoet

JEF DE VLEER

supe

ALS JE OP EEN WARME ZOMERAVOND WAT LATER BUITEN BLIJFT, ZIE JE JEF DE VLEERMUIS DOOR DE LUCHT SCHEREN. WIJ HEBBEN JEF VANDAAG WAT VROEGER WAKKER GEMAAKT VOOR EEN VLEERMUIZENINTERVIEW.

Jef rekt zijn vleugels uit: "Het is nog zo vroeg! Normaal rust ik overdag uit zodat ik 's nachts kan jagen. Dan slapen de roofvogels en zijn de muggen en motten wakker. Zo kan ik ongestoord achter hen aan gaan."

Maar, als het donker is, hoe zie je zulke kleine insecten dan vliegen? "Vleermuizen kijken met hun oren," legt Jef uit. "We doen dit door supersnel geluidjes uit te zenden die weerkaatsen op voorwerpen en diertjes in de buurt. Door die weerkaatsing weten we precies waar zij zich bevinden. Dat heet echolocatie. Ik zal het even voordoen."

"Oei Jef, ik zie je enkel een gekke bek trekken, maar ik hoor helemaal niets."

"Juist," zegt Jef lachend. "Mensen kunnen deze ultrasone geluidjes helemaal niet horen. Weet je wie wel alles kan horen? Mijn neefje de grootoorvleermuis. Zijn oren zijn gigantisch!"

"Wauw! Waarom zien we jullie eigenlijk niet in de winter? Dan is het toch sneller donker!"

"In de winter vliegen er veel minder insecten rond. Dus zoeken we een vochtige slaappleaats waar het niet vriest om onze winterslaap te houden. Bunkers en forten zijn hiervoor ideaal." Zelf woon ik in het fort van Duffel.

Grootoorvleermuis

WIST JE DAT

- Een vleermuis het enige zoogdier is dat kan vliegen.
- Een vleermuis tot wel 1.000 muggen per uur eet.
- Vleermuizen 30 jaar oud worden en gewone muizen maar 3 jaar oud.
- De oren van de grootoorvleermuis even lang zijn als zijn hele lijf.
- Vleermuizen beschermde diersoorten zijn.

VLEERMUIS

Levenswijze van de nacht

"En waarom hangen jullie bijna altijd ondersteboven?"

"Wij hebben geen krachtige benen om ons af te zetten zoals vogels," legt Jef uit. "Door ondersteboven te hangen, kunnen we ons eenvoudig laten vallen en meteen beginnen vliegen. Bovendien kunnen we ons op deze manier makkelijk verstoppen voor andere roofdieren."

"Zeg Jef, ik heb gehoord dat jij een fan bent van Regionaal

Landschap Rivierenland?" "Ja joh! Dankzij de hagen, houtkanten en dreven die jullie aanplanten en onderhouden, vind ik mijn weg in het landschap en kan ik me veilig verplaatsen tussen verschillende natuurgebieden. Fruitboomgaarden en poelen zijn mijn lievelingsrestaurants met een overvloed aan heerlijke insecten. Oude bomen en heggen zijn dan weer ideale schuilplaatsen. Bovendien zorgen jullie met de inrichting van bunkers dat wij ongestoord kunnen winterslapen. Jullie zijn de MAX!"

KNUTSEL JE EIGEN VLEERMUISVRIENDJE

- 1) Verf een wc-rolletje.
- 2) Knip vleugels uit zwart papier en bevestig ze aan de zijkanten van het wc-rolletje.
- 3) Plak er wiebelogen op of teken zelf ogen op wit papier.
- 4) Teken tanden met een witte stif.
- 5) Hang hem ondersteboven met een paperclip of een wasspeld en klaar is je vleermuis!

De natuur zit vol geheimen met wonderbaarlijke weetjes. Ontdek hen met Vossenstreken, de tofste wandelapp voor kleine én grote avonturiers of via Samen op Pad, de speelse wandelkaart voor gezinnen met kinderen.

www.vossenstrekenapp.com

www.rtrl.be/samen-op-pad

JEF BEZOEKEN IN HET FORT VAN DUFFEL

Wist je dat er in Duffel een écht fort staat waar ooit soldaten hebben gevochten? En geloof het of niet, er is zelfs een geheime ondergrondse gang waar nu vleermuizen wonen! Duik in de geschiedenis en leer alles over de vleermuizen die er zich graag verstoppen!

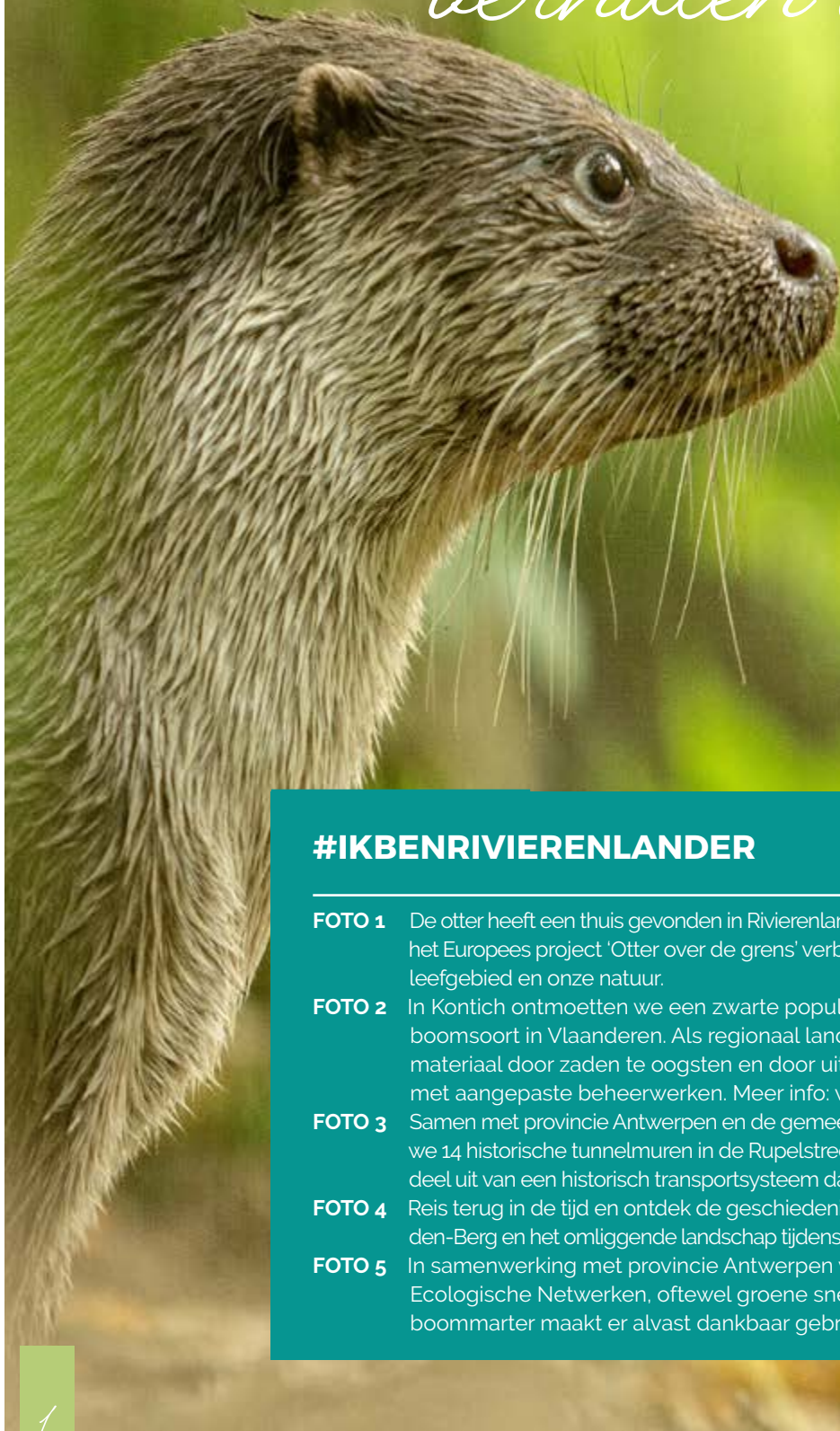
MEER INFO: WWW.FORTDUFFEL.BE

ONTDEKALLE FORTEN ROND ANTWERPEN: WWW.FORTENGORDELS.BE

IN BEELD

verhalen die leven

#IKBENRIVIERENLANDER

- FOTO 1** De otter heeft een thuis gevonden in Rivierenland en Nationaal Park Scheldevallei. Met het Europees project 'Otter over de grens' verbeteren we ook de komende jaren zijn leefgebied en onze natuur.
- FOTO 2** In Kontich ontmoeten we een zwarte populier, de meest bedreigde inheemse boomsoort in Vlaanderen. Als regionaal landschap behouden wij uniek erfelijk materiaal door zaden te oogsten en door uitzonderlijke bomen te beschermen met aangepaste beheerwerken. Meer info: www.rirl.be/erfgoedbomen
- FOTO 3** Samen met provincie Antwerpen en de gemeenten Boom, Niel en Rumst herstelden we 14 historische tunnelmuren in de Rupelstreek. Deze steenbakkerijrelicten maken deel uit van een historisch transportsysteem dat uniek is in de wereld.
- FOTO 4** Reis terug in de tijd en ontdek de geschiedenis van de Pandoerenhoeve in Heist-op-den-Berg en het omliggende landschap tijdens Open Monumentendag op 8 september.
- FOTO 5** In samenwerking met provincie Antwerpen werken we hard aan Functioneel Ecologische Netwerken, oftewel groene snelwegen voor planten en dieren. De boommarter maakt er alvast dankbaar gebruik van.

ZELF AAN DE SLAG

SAMENAANKOOP 1000 BOMEN

Bijna 10% van de ruimte in Vlaanderen bestaat uit tuinen. Jouw tuin kan een verschil maken voor natuur en klimaat! Daarom organiseren we samen met Regionaal Landschap De Voorkempen en Ige-mo een groepsaankoop inheemse hoogstam- en fruitbomen. Wij zorgen voor kwalitatief, streekeigen plantgoed aan een mooie prijs.

MEER INFO: [HTTPS://WWW.RLRL.BE/PROJECTEN/1000-BOMEN](https://www.rlrl.be/projecten/1000-bomen)

HAAG, HEG, HOUTKANT, KNOTBOOM

Welke soorten plant je best aan? Wanneer kies je voor een haag, een heg of een houtkant, hoe dicht zet je planten bij elkaar,...

Wij helpen je met advies, het uittekenen van de plannen, de aanplant en het achterstallig onderhoud van hagen, houtkanten, fruitbomen en knotbomen in landschappelijk waardevol gebied.

We verzamelen ook heel wat concrete tips om je groene vingers bij af te likken en bundelen activiteiten waarvoor je met plezier in je vrije tijd snoeit!

[WWW.RLRL.BE/ZELF-AAN-DE-SLAG](http://www.rlrl.be/zelf-aan-de-slag)

GRAAF EEN POEL, DUIK DE BIODIVERSITEIT IN

Wat maakt poelen zo bijzonder? Het antwoord zit 'm in de biodiversiteit. Poelen bieden onderdak aan heel wat waterplanten en dieren. Zo spelen kikkers en libellen verstopperijtje tussen de planten, terwijl riet en gele lis het decor verzorgen, zuurstof leveren en een afzetplaats zijn voor eitjes van de waterdierijtjes. Op die manier draagt iedereen bij aan dit levendige ecosysteem! Bovendien zijn poelen niet alleen waardevolle minbiotopen, maar ook plekjes waar je als mens heerlijk bij kan wegdromen.

MEER INFO: [WWW.RLRL.BE/POELEN](http://www.rlrl.be/poelen)

DE FRUITBOOM IN

Via de gloednieuwe website Goedgeplukt ontdek je waar je in jouw buurt onbespoten fruit en noten kan plukken. Dit is niet alleen een geweldige activiteit om samen met vrienden en familie te doen, maar ook een fijne manier om bij te dragen aan ons culinair erfgoed.

FRUIT PLUKKEN OF FRUIT AANBIEDEN: [WWW.GOEDGEPLUKT.BE](http://www.goedgeplukt.be)

BELEEF & ONTDEK

wandelpaden en fietsroutes

WANDELGEBIED ZUIDRAND

195 KM

26 bewegwijzerde lussen wijzen je de weg langs kasteeldomeinen, forten, beekvalleien en bossen in de schaduw van de Scheldestad.

www.rlrl.be/beleven/wandelgebied-zuidrand

AKKERGLOEDROUTE

23 KM

Doorkruis het historisch landbouwlandschap van het Hombeeks Plateau via trage landbouwwegen en mooie stukjes natuur nabij Mechelen.

Ten Moortele 1, Leest

STEENBAKKERSTUNNELS

17 KM

De tunnels zijn jouw gidsen langs een traject van 17 km en 400 jaar geschiedenis. Onderweg bieden picknickbanken en cafeetjes rust en verpozing.

Parking 1, Provinciaal Recreatiedomein De Schorre, Boom

VELEAU OVERSTROMINGSROUTE

27 KM

Deze fietsroute voert je mee met de stroom van waterprojecten die de regio rijk is. Je fietst langs de Nete, overstromingsgebieden, kronkelende beken, vogelrijke plassen en het rustgevende platteland.

CC De Mol, Aarschotsesteenweg 3, Lier

Wil je verrast worden door prachtige landschappen of blijf je graag op de hoogte van evenementen en wandelactiviteiten? We delen foto's, verhalen, routes en tips via:
[WWW.FACEBOOK.COM/RIVIERENLAND](https://www.facebook.com/RIVIERENLAND)
WWW.RLRL.BE/BELEVEN

ACTIVITEITEN

kalender

400 JAAR PANDOERENHOEVE

8 september - Heist-op-den-Berg

Zin in een namiddag volks plezier, cultuur en lekker eten? Ontdek de Pandoerenhoeve met molen en het omliggende landschap.
Bruggeneindse Heibaan 13, Heist-op-den-Berg - 13u-16u

KAPELLETJESWANDELING

21 september - Hingene

Workshop, wandeling en receptie
Kapellen, kapelbomenb, erfgoedwaarde, symboliek, inventarisatie.
Gemeenschapshuis, Edmond Vleminckxstraat 73, Hingene - 9u30-14u

PICKNICK MET BOOMVERTELLINGEN

21 september - Bonheiden

Gezellige picknick met vertellingen aan de omgewaaide populier.
Mispeldonk ter hoogte van Kon. Astridlaan 11, Bonheiden - 10u - 14u

FEEST IN DE BOOMGAARD

29 september - Zemst

Een fruitig feest met tal van activiteiten, proeverijen en rondleidingen.
Bos van Aa, Zemst - 10u-17u

BONHEIDEN BOOMT

6 oktober - Bonheiden

Workshops en infomarkt over bomen en natuurvriendelijk leven.
Kleuterschool GEKKO, Dorp 19, Bonheiden - 11u - 17u

PRAKTIJKDAG GROENE SPEELPLAATSEN

11 oktober - Lier

Hoe zorg je voor een educatieve groene speelplaats op school?
PIME, Mechelsesteenweg 365, Lier - 9u - 15u30

ANDERE LEUKE ACTIVITEITEN

PROEVERSLUS MECHELEN - HOMBEEKS PLATEAU (14 september)
DAG VAN DE LANDBOUW (15 september)
WEEK VAN HET BOS (6 tot 13 oktober)
DAG VAN DE TRAGE WEG (19 & 20 oktober)
ACTIVITEITENKALENDER: RLRL.BE AGENDA

Verantwoordelijke uitgever: Ankatrinen Boulanger, coördinator RLRL vzw - Redactie: Regionaal Landschap Rivierenland vzw - Foto's: Beeldbank Provincie Antwerpen, Vilda: Yves Adams, Rollin Verlinde, Jeroen Mentens, Stefaan Van Damme (Animalinas), RL De Voorkempen - Vormgeving: Regionaal Landschap Rivierenland, Studio Hermine - Druk: Moderna

Dankzij de financiële steun van: Provincie Antwerpen, Stad Mechelen, Stad Lier, gemeenten Niel, Boom, Rumst, Willebroek, Sint-Katelijne-Waver, Bonheiden, Bertaar, Nijlen, Heist-op-den-Berg, Duffel, Putte, Schelle, Hemiksem, Kontich, Lint, Aartselaar, Edegem, Mortsel, Boechout, Hove, Borsbeek, Agentschap voor Natuur en Bos en Agentschap Onroerend Erfgoed.